

جهش ساختاری در طراحی سازمانی نشأت گرفته از منظر دانش

DAEGEON KIM

مؤسسه توسعه سئول، کره جنوبی

این پژوهش با نگاه به یک الگوی دانشی یا از یک منظر دانشی قصد دارد در مورد یک رویکرد جدید در طراحی سازمانها به بحث بپردازد و نیز رویکردهای قدیمی طراحی سازمانی با الگوی صنعتی را با آن مقایسه نماید. در این مقاله نظریه دانشی، دانش سازمانی، رویکردهای جدید طراحی سازمانی و پنج رویکرد جدید طراحی سازمانی، بر مبنای واژگان الگوی دانشی که متفاوت با الگوی صنعتی باشد یعنی «دانش در مقابل نیروی کار»، «روابط هماهنگ کننده و مشارکتی در مقابل بخش بندی اداری»، «خدمات پیچیدگی در مقابل تحلیل پیچیدگی‌ها» و «حیطه نظارت نامحدود در مقابل حیطه نظارت محدود» به تفصیل مورد بحث قرار می‌گیرند. طراحان یا مؤسسين سازمان باید بصیرت داشته باشند تا ببینند سازمانها به کجا می‌روند و چگونه باید بر مبنای رویکردهای جدید طراحی سازمانی بر اساس الگوی دانشی که در همه سازمانهای فعلی و آتی بکار رفته و اجرا می‌شوند، سازمانها را کارآمدتر سازند.

کلمات کلیدی: رویکرد طراحی سازمانی، الگوی دانشی، دانش سازمانی

مقدمه

اکثر پژوهشها در مورد سازمانهای قرن بیستم به یک مدل مرسوم استناد می‌کردند و رویکرد قدیمی طراحی سازمان را به عنوان الگوی غالب در نظر گرفته‌اند.¹ چارچوب متعارف برای مطالعات سازمانی، مدل‌های سازمانی و رویکردهای طراحی بر اساس الگوهای صنعتی بودند. اما الگوهای صنعتی به چالش کشیده شده‌اند. منبع دارایی سازمان، نوع سازمان و رویکرد ادراکی سازمان، الگوی صنعتی را با یک الگوی دانشی جایگزین نموده است. Sveiby (28 : 1997) «نگاه به جهان از منظر دانش» را ارائه نموده است که به دیدگاه و جنبه نگرشی Wittgenstein شباهت دارد که اشاره می‌نماید «جهش ساختاری زمان رخ می‌دهد که نسبت کافی از افراد، روش نگاه کردن خود را به جهان تغییر دهند و به پدیده‌ها از یک منظر مشترک نگاه کنند. دیدن الگوی جدید بسیار مشکل است زیرا اکثر ما به واژگان الگوی قدیمی وفادار می‌مانیم» (Sveiby ، 26 : 1997). بعلاوه Sveiby (28 : 1997) این توصیه را به مدیران می‌کند که «مدیران اغلب دارای یک ضمیر ناخودآگاه می‌باشند که توسط ارزشها و باورهای رایج رنگ آمیزی شده است. برای دیدن یک دنیای دیگر، آنها نیاز به سعی در استفاده از یک ضمیر آگاهانه نظیر چشم انداز دانش دارند». اگر سازمان را از منظر دانش بینیم چطور می‌شود؟ یعنی «سازمان» را جایگزین «دنیا» کنیم.